

Osavuosisikatsaus Q3 2018

18.10.2018

The logo for Elisa, featuring the word "elisa" in a blue, lowercase, cursive script font.

Osavuositiedote tammi-syyskuulta 2018**Kolmas neljännes 2018**

- Liikevaihto: 454 miljoonaa euroa (454)
- Käyttökate: 169 miljoonaa euroa (165) ja liikevoitto 110 miljoonaa euroa (109)
- Tulos ennen veroja: 104 miljoonaa euroa (104)
- Osakekohtainen tulos: 0,53 euroa (0,53)
- Vertailukelpoinen kassavirta investointien jälkeen: 85 miljoonaa euroa (71)
- Mobiilin postpaid puhe ARPU oli 20,4 euroa (20,4 edellisellä neljänneksellä)
- Mobiilin postpaid puhe vaihtuvuus oli 17,2 prosenttia (17,4 edellisellä neljänneksellä)
- Mobiilipalveluiden liikevaihto kasvoi 1,1 prosenttia 203 miljoonaan euroon (201)
- Mobiilikanta kasvoi 16 400 liittymällä neljänneksen aikana (postpaid 8 300 ja prepaid 8 100)
- Kiinteiden laajakaistaliittymien määrä kasvoi 2 000 liittymällä neljänneksen aikana
- Nettovelka/käyttökate oli 1,8 (1,8 vuoden 2017 lopussa)

Tammi-syyskuu 2018

- Liikevaihto: 1 361 miljoonaa euroa (1 315)
- Käyttökate: 482 miljoonaa euroa (457) ja liikevoitto 305 miljoonaa euroa (285)
- Vertailukelpoinen käyttökate: 481 miljoonaa euroa (460) ja vertailukelpoinen liikevoitto 305 miljoonaa euroa (289)
- Tulos ennen veroja: 288 milj. euroa (317), vertailukelpoinen 288 milj. euroa (275)
- Osakekohtainen tulos oli 1,48 euroa (1,66), vertailukelpoinen 1,48 euroa (1,40)
- Vertailukelpoinen kassavirta investointien jälkeen: 224 miljoonaa euroa (202)
- Ohjeistusta loppuvuodelle nostettiin: liikevaihdon ja vertailukelpoisen käyttökateen arvioidaan olevan hieman parempia kuin 2017

Keskeiset tunnusluvut

Miljoonaa euroa	7-9/2018	7-9/2017	Δ %	1-9/2018	1-9/2017	Δ %
Liikevaihto	454	454	0,0	1 361	1 315	3,5
Käyttökate	169	165	2,1	482	457	5,6
Vertailukelp. käyttökate	169	165	2,1	481	460	4,7
Liikevoitto ¹⁾	110	109	1,2	305	285	7,0
Tulos ennen veroja ¹⁾	104	104	0,3	288	317	-8,9
EPS, euroa ¹⁾	0,53	0,53	0,1	1,48	1,66	-10,8
Käyttöom.investoinnit	49	58	-16,4	162	176	-7,5

¹⁾ Vertailukelpoinen 7-9/2018: liikevoitto 110 milj. euroa (109), tulos ennen veroja 104 milj. euroa (104) ja osakekohtainen tulos 0,53 euroa (0,53). Vertailukelpoinen 1-9/2018: liikevoitto 305 milj. euroa (289), tulos ennen veroja 288 milj. euroa (275) ja osakekohtainen tulos 1,48 euroa (1,40).

Rahoitusasema ja kassavirta

Miljoonaa euroa	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Nettovelka	1 118	1 120	1 073
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,8	1,9	1,8
Velkaantumisaste, %	107,2	116,0	103,2
Omavaraisuusaste, %	40,4	37,5	40,5

Miljoonaa euroa	7-9/2018	7-9/2017	Δ %	1-9/2018	1-9/2017	Δ %
Kassavirta investointien jälkeen ²⁾	87	113	-23,2	220	252	-12,5

¹⁾ (korolliset velat – rahavarat) / (neljän edellisen vuosineljänneksen vertailukelpoinen käyttökate)

²⁾ Ilman osakeinvestointeja ja -myyntejä sekä lainan takaisinmaksua 7-9/2018 85 milj. euroa (71) ja 1-9/2018 224 milj. euroa (202). Muita operatiivisia lukuja osoitteessa elisa.fi/sijoittajille (Elisa Operational Data.xlsx).

Toimitusjohtaja Veli-Matti Mattila:

Elisalta jälleen vahva tulos

Teimme historian vahvimman vuosineljänneksen. Liikevaihto oli edellisvuoden tasolla huolimatta divestoinneista. Liikevaihtoa kasvatti mobiili- ja digitaalisten palveluiden kasvu ja vähensi divestoinnit. Tulosta kasvattivat Elisan operatiivisen toiminnan tuottavuuden parantaminen sekä digitaalisten palveluiden ja mobiilin palveluliikevaihdon kasvu. Laadun ja toiminnan jatkuva parantaminen edistivät Elisan kilpailukyvyyn vahvistumista.

Suomi jatkaa selkeänä edelläkävijänä mobiilidatan käytössä. Elisa mahdollistaa suomalaisten pysymisen kehityksen kärjessä. Viimeisimpänä aloitettiin 5G-valmiuksien rakentaminen Helsinkiin elokuussa ensimmäisenä operaattorina. 5G-valmiudet on rakennettu jo Turkuun, Tampereelle ja Jyväskylään. Kolmannella neljänneksellä alkaneessa huutokaupassa Elisa sai toivomansa 5G-taajuudet, jotka tulevat kaupalliseen käyttöön 1.1.2019. Nopeat mobiililaajakaistaliittymät helpottavat kuluttajien, yritysasiakkaiden ja organisaatioiden arkea. Elisan liittymissä ei ole sitoutumispakkoa ja siksi ne koetaan asiakkaiden keskuudessa reiluiksi. Mobiilin postpaid-liittymäkanta nousi neljänneksen aikana 8 300 liittymällä ja prepaid-kanta 8 100 liittymällä. Myös kiinteän verkon laajakaistaliittymäkanta kasvoi 2 000 liittymällä.

Elisan tarjoaa asiakkaille laadukkaita sisältöjä. Kansainvälinen alkuperäissarja *Bullets* sai ensi-iltansa syksyn aikana ja palvelussa julkaistiin viisi kansainvälistä menestyssarjaa, muun muassa *The Good Doctor*. Lisäksi alkuperäissarja *Nyrkki* kuvaukset alkoivat syyskuussa. Elisa Kirjassa julkaistiin *Tunteaton Kimi Räikkönen* yksinoikeudella e- ja äänikirjana. Sähköisten kirjojen markkina on kasvanut Suomessa yli 65 prosenttia edellisvuoteen nähden*).

WiFi-puheluiden edelläkävijänä Elisa tuo palvelun valtaosalle kuluttaja-asiakkaita. Elisan verkossa on jo nyt ylivoimaisesti laajin WiFi-puheluita tukeva puhelinvalikoima. WiFi-puhelut yhdistyvät huomattavasti aiempaa nopeammin ja äänenlaatu sekä sisäkuuluvuus paranevat merkittävästi.

Maailmanluokan tekoälytiimeille suunnattuun Elisa AI Co-Creation Challenge -kilpailuun on valittu 13 joukkuetta kahdeksasta eri maasta. Joukkueet edustavat muun muassa terveydenhoitoa, suomen kielen ymmärtämistä ja urheiluvideoiden reaaliaikaista analysointia.

Asiakaskokemuksen ja laadun jatkuva parantaminen ovat keskeinen osa yrityskulttuuriamme ja keskitymme niihin jatkossakin vahvasti. Tuottavuuden lisääminen, digitaalisten liiketoimintojen kansainvälistäminen, arvon tuottaminen datalla sekä vahva investointikyky luovat hyvät lähtökohdat kilpailukykyiselle arvonluonnille jatkossakin.

*) Suomen Kustannusyhdistys

OSAVUOSIKATSAUS TAMMI-SYYSKUU 2018

Osavuositarkastus on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 -standardin vaatimuksia. Tämän osavuositarkastuksen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Markkinatilanne

Kilpailuympäristö on ollut tiukka ja aktiivinen. Matkaviestinliittymien vaihtuvuus on suurta kampanjoinnin takia. Älypuhelimien myynti jatkui vahvana kolmannella neljänneksellä. Myös datan ja suurempien 4G-nopeuksien kysyntä on jatkunut voimakkaana. Kilpailu kiinteän laajakaistan markkinoista lähinnä kiinteistöliittymissä on ollut edelleen tiukkaa. Perinteisten kiinteän verkon liittymien lukumäärä ja käyttö on laskenut.

Suotuisa kehitys IT- ja IPTV-viihdepalveluiden markkinoilla on jatkunut. Myös muiden digitaalisten palveluiden kysyntä on kasvanut.

Liikevaihto, tulos ja rahoitusasema

Liikevaihto ja tulos

Miljoonaa euroa	7-9/2018	7-9/2017	Δ %	1-9/2018	1-9/2017	Δ %
Liikevaihto	454	454	0,0	1 361	1 315	3,5
Käyttökate	169	165	2,1	482	457	5,6
Vertailukelp. käyttökate ¹⁾	169	165	2,1	481	460	4,7
Vertailukelp. käyttökate-%	37,2	36,4		35,4	35,0	
Liikevoitto	110	109	1,2	305	285	7,0
Vertailukelp. liikevoitto ¹⁾	110	109	1,2	305	289	5,5
Vertailukelp. liikevoitto-%	24,2	23,9		22,4	21,9	
Oman pääoman tuotto, % ²⁾	29,6	33,5				

¹⁾ 1-9/2018 kertaluonteiset erät liittyvät myydyistä liiketoiminnoista saatuihin myyntivoittoihin (5,5 milj. euroa) sekä henkilöstövähennyksiin liittyviin uudelleenjärjestelykuluihin (-4,7 milj. euroa)

²⁾ Edellisten neljän neljänneksen liikevoitto / edellisten neljän neljänneksen keskimääräinen oma pääoma. Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä.

Kolmas neljännes 2018

Liikevaihto oli edellisvuoden tasolla. Liikevaihtoa heikensivät liiketoimintojen myynnit, perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymämäärän väheneminen molemmissa segmenteissä sekä laskenut roaming- ja yhdysliikenneliikevaihto Suomessa. Mobiili- ja digitaalisten palveluiden kasvu kuluttaja-asiakassegmentissä sekä kasvu Viron liiketoiminnassa kasvattivat liikevaihtoa.

Käyttökate kasvoi 2 prosenttia lähinnä mobiilipalveluiden kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat -6 miljoonaa euroa (-5). Tuloslaskelman tuloverot olivat -19 miljoonaa euroa (-19). Elisan nettotulos oli 85 miljoonaa euroa (85). Osakekohtainen tulos oli 0,53 euroa (0,53)

Tammi-syyskuu 2018

Liikevaihto kasvoi 4 prosenttia edellisvuodesta. Yritysosotot, mobiilipalveluiden ja kummankin asiakassegmentin digitaalisten palvelujen kasvu, laitemyynti sekä Viron liiketoiminta kasvattivat liikevaihtoa. Liikevaihtoa heikensivät liiketoimintojen myynnit, perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymämäärän väheneminen molemmissa segmenteissä sekä laskenut roaming- ja yhdysliikenneliikevaihto Suomessa.

Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 5 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien ansiosta.

Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat -17 miljoonaa euroa (+31). Vertailuvuoteen sisältyy Comptelin osakkeiden myynti 44 miljoonan euroa. Tuloslaskelman tuloverot olivat -52 miljoonaa euroa (-51). Elisan nettotulos oli 237 miljoonaa euroa (265). Osakekohtainen tulos oli 1,48 euroa (1,66). Vertailukelpoinen nettotulos oli 236 miljoonaa euroa (223) ja vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 1,48 euroa (1,40).

Rahoitusasema

Miljoonaa euroa	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Nettovelka	1 118	1 120	1 073
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,8	1,9	1,8
Velkaantumisaste, %	107,2	116,0	103,2
Omavaraisuusaste, %	40,4	37,5	40,5

Miljoonaa euroa	7–9/2018	7–9/2017	Δ %	1–9/2018	1–9/2017	Δ %
Kassavirta investointien jälkeen ²⁾	87	113	-23,2	220	252	-12,5

¹⁾ (korolliset velat – rahavarat) / (neljän edellisen vuosineljänneksen vertailukelpoinen käyttökate)

²⁾ Ilman osakeinvestointeja ja -myyntejä sekä lainan takaisinmaksua 7–9/2018 EUR 85 milj. euroa (71) ja 1–9/2018 EUR 224 milj. euroa (202).

Kolmas neljännes

Vertailukelpoinen kassavirta investointien jälkeen kasvoi 20 prosenttia 85 miljoonaan euroon. Kassavirtaan vaikuttivat positiivisesti alhaisemmat käyttöomaisuusinvestoinnit, pienemmät osakeinvestoinnit ja korkeampi käyttökate.

Tammi–syyskuu 2018

Vertailukelpoinen kassavirta investointien jälkeen kasvoi 11 prosenttia 224 miljoonaan euroon. Kassavirtaan vaikuttivat positiivisesti korkeampi käyttökate, nettokäyttöpääoman muutos, pienemmät osake- ja käyttöomaisuusinvestoinnit sekä lisenssimaksut. Suuremmat maksetut korot ja verot pienensivät kassavirtaa.

Rahoitusasema ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Nettovelka oli 1 118 miljoonaa euroa. Käteisvarojen ja nostamattomien komitoitujen luottolimiittien määrä vuosineljänneksen lopussa oli 352 miljoonaa euroa.

Konsernirakenteen muutokset

Elisa siirsi suorat osakeomistuksensa Elisa Eesti AS:ssä ja Santa Monica Networks AS:ssä kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Elisa Teleteenused AS:lle.

Henkilöasiakkaat

Miljoonaa euroa	7–9/2018	7–9/2017	Δ %	1–9/2018	1–9/2017	Δ %
Liikevaihto	289	292	-0,9	854	830	2,8
Käyttökate	109	104	5,5	312	292	6,8
Vertailukelp. käyttökate	109	104	5,5	312	295	5,7
Vertailukelp. käyttök.-%	37,8	35,5		36,5	35,5	
Liikevoitto	72	68	6,6	202	187	8,0
Vertailukelp. liikevoitto	72	68	6,6	201	189	6,2
Käyttöom.investoinnit	33	39	-14,6	109	117	-6,4

Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä

Kolmas neljännes

Liikevaihto laski 1 prosenttia. Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto sekä perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen heikensivät liikevaihtoa. Kasvu digitaalisissa palveluissa ja Viron liiketoiminnassa kasvattivat liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 5 prosenttia lähinnä tehostamistoimien ansiosta.

Tammi–syyskuu 2018

Liikevaihto kasvoi 3 prosenttia pääasiassa hankintojen, mobiilipalvelujen, laitemyynnin, digitaalisten palvelujen sekä Viron liiketoiminnan kasvun vuoksi. Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto sekä perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 6 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien ansiosta.

Yritysasiakkaat

Miljoonaa euroa	7–9/2018	7–9/2017	Δ %	1–9/2018	1–9/2017	Δ %
Liikevaihto	165	162	1,6	507	484	4,7
Käyttökate	59	62	-3,6	170	164	3,2
Vertailukelp. käyttökate	59	62	-3,6	170	165	2,7
Vertailukelp. käyttök.-%	36,0	38,0		33,4	34,1	
Liikevoitto	38	41	-7,9	103	98	5,0
Vertailukelp. liikevoitto	38	41	-7,9	103	99	4,2
Käyttöom.investoinnit	16	19	-19,9	53	59	-9,7

Muutos lasketaan käyttämällä tarkkoja lukuja ennen pyöristystä

Kolmas neljännes

Liikevaihto kasvoi 2 prosenttia. Mobiilipalvelut kasvattivat liikevaihtoa. Liiketoimintojen myynnit, perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen ja Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate laski 4 prosenttia lähinnä liiketoimintojen myynnin ja digitaalisiin palveluihin tehtyjen investointien seurauksena.

Tammi–syyskuu 2018

Liikevaihto kasvoi 5 prosenttia. Hankinnat, mobiili- ja digitaalisten palvelujen kasvu sekä laitemyynti lisäsivät liikevaihtoa. Liiketoimintojen myynnit, perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen ja Suomen alhaisempi yhdysliikenneliikevaihto heikensivät liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 3 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Henkilöstö

Tammi–syyskuussa Elisalla oli henkilöstöä keskimäärin 4 686 (4 579). Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 231 miljoonaa euroa (221). Kolmannella neljänneksellä työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 70 miljoonaa euroa (68). Henkilöstömäärät segmenteittäin kauden lopussa olivat seuraavat:

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Henkilöasiakkaat	2 813	2 755	2 793
Yritysasiakkaat	1 982	1 885	1 922
Yhteensä	4 795	4 640	4 715

Investoinnit

Miljoonaa euroa	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017
Investoinnit käyttöomaisuuteen	49	58	162	176
– Henkilöasiakkaat	33	39	109	117
– Yrityisasiakkaat	16	19	53	59
Osakkeet	2	2	8	103
Yhteensä	50	60	170	279

Investoinnit liittyivät 4G-verkkojen kapasiteetin ja peittoalueen kasvattamiseen sekä muihin verkko- ja IT-investointeihin. Osakeinvestoinnit 7-9/2018 liittyvät Louneaan ja 1-9/2018 liittyvät Ukkonetiin, Kepit Systemsiin ja Louneaan. Osakeinvestoinnit 1-9/2017 liittyvät Starmaniin, Santa Monica Networksiin ja Tampereen Tietoverkkoon.

Rahoitusjärjestelyt ja luokitukset

Voimassa olevat rahoitusjärjestelyt

Miljoonaa euroa	Enimmäismäärä	Käytössä 30.9.2018
Komittoidut luottolimitit	300	0
Yritystodistusohjelma ¹⁾	350	179
EMTN-ohjelma ²⁾	1,500	780

¹⁾ Ohjelma ei ole komittoitu

²⁾ Eurooppalainen joukkovelkakirjaohjelma, ei komittoitu. Ohjelma päivitettiin ja määrää lisättiin 1 500 milj. euroon 15.8.2018.

Pitkien lainojen luokitukset

Luokittaja	Luokitus	Näkymä
Moody's Investor Services	Baa2	Vakaa
S&P Global Ratings	BBB+	Vakaa

Osakkeet

Osakkeiden vaihto perustuu Nasdaq Helsingissä ja vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla tehtyihin kaappoihin. Päätöskurssit perustuvat Nasdaq Helsingin tietoihin.

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017
Nasdaq Helsinki, milj. kpl	23,9	21,7	75,9	78,0
Muut markkinapaikat, milj.kpl ¹⁾	47,1	23,9	150,5	118,1
Kokonaisvaihto, milj. kpl	71,0	45,6	226,4	196,1
Vaihto, milj. euroa	2 658,9	1 616,9	8 278,4	6 543,4
% osakkeista	42	27	135	117

Osakkeet ja markkina-arvot	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Osakkeita, kpl	167 335 073	167 335 073	167 335 073
Omat osakkeet	7 572 854	7 796 803	7 801 397
Ulkona olevat osakkeet	159 762 219	159 538 270	159 533 676
Päätöskurssi, euroa	36,53	36,42	32,72
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	6 114	6 094	5 475
Omat osakkeet, %	4,53	4,66	4,66

¹⁾ Muut markkinapaikat Fidessa Fragmentation -raportin mukaan.

Osakkeita	Osakkeet, kpl	Omat osakkeet	Ulkona olevat osakkeet
Osakkeet 31.12.2017	167 335 073	7 801 397	159 533 676
Osakepalkkiojärjestelmä ¹⁾		-228 543	228 543
Osakkeet 30.9.2018	167 335 073	7 572 854	159 762 219

¹⁾ Pörssitiedote 5.2. 2018

Elisan Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan kokoonpano

Elisan osakasluettelon per 31.8.2018 mukaisesti määriteltiin suurimmat osakkeenomistajat, jotka nimesivät toimikunnan jäsenet. Nimitystoimikunnan kokoonpano syyskuusta 2018 lähtien:

- Antti Mäkinen, toimitusjohtaja, nimeäjä Solidium Oy
- Reima Rytsölä, varatoimitusjohtaja, nimeäjä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma
- Jouko Pölonen, toimitusjohtaja, nimeäjä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Hanna Hiidenpalo, johtaja, sijoitukset, nimeäjänä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
- Raimo Lind, Elisan hallituksen puheenjohtaja

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Antti Mäkisen.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan asettamisesta päätti Elisan yhtiökokous vuonna 2012. Sen tehtävänä on valmistella hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Merkittävät oikeudelliset ja sääntelyyn liittyvät asiat

Suomessa 900, 1 800 ja 2 100 MHz:n lisenssit umpeutuvat vuonna 2019. Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi syyskuussa ehdotuksen, jonka mukaan kyseiset lisenssit myönnetään vastaisuudessa vertailevaa menettelytapaa käyttäen eli ”kauneuskilpailulla”, ja niiden odotetaan olevan voimassa 31.12.2033 asti.

Elisan toimintaan liittyvät oleelliset riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinta on osa Elisan sisäistä valvontajärjestelmää. Sen avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan, niihin vaikutetaan ja niitä seurataan. Yhtiö jakaa liiketoimintaan vaikuttavat riskinsä strategiaan ja operatiivisiin riskeihin sekä vahinko- ja rahoitusriskeihin.

Strategiset ja operatiiviset riskit:

Televiestintäala on erityisen kilpailtu Elisan päämarkkina-alueilla, mikä voi vaikuttaa Elisan liiketoimintaan. Lisäksi ala on voimakkaasti säännelty. Elisaa ja sen liiketoimintaa valvovat ja sääntelevät useat viranomaiset. Sääntely vaikuttaa joidenkin Elisan tuotteiden ja palveluiden hintoihin. Se voi myös vaatia pitkäkestoisia investointeja.

Elisa käsittelee erilaisia tietoja, kuten henkilötietoja ja liikennetietoja. Tämän takia sovellettavalla tietosuojalainsäädännöllä, erityisesti EU:n yleisellä tietosuoja-asetuksella, on merkittävä vaikutus Elisaan ja sen liiketoimintaan.

Tietoliikenneteknologian nopea kehitys voi vaikuttaa merkittävästi Elisan liiketoimintaan.

Elisan päämarkkina-alue on Suomi, missä matkapuhelinten määrä asukasta kohden on maailman suurimpia ja liittymämäärän kasvu siksi rajallista. Lisäksi kiinteän verkon puhelinliikenteen volyyymi on vähentynyt viime vuosina. Nämä tekijät voivat rajoittaa kasvumahdollisuuksia.

Vahinkoriskit:

Yhtiön ydintoiminnot on vakuutettu onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen ja keskeytymisten varalta. Vahinkoriskejä ovat myös oikeudenkäynnit ja kanteet.

Rahoitusriskit:

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainat ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Korkoriskin hallitsemiseksi voidaan käyttää korkojohdannaisia.

Elisan liiketoimintoihin liittyvistä varoista ja kassavirroista valtaosa on euromääräistä, joten valuuttariski on vähäinen.

Likviditeettiriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin rahoitus kaikissa tilanteissa. Elisalla on käteisvaroja, komittoituja luottojärjestelyjä ja jatkuva kassavirta, jotka riittävät kattamaan ennakoitavissa olevat rahoitustarpeet.

Likvidien varojen sijoitukset tehdään vahvistettujen limiittien rajoissa taloudellisesti vakaisiin pankkeihin, kotimaisiin yrityksiin ja instituutioihin. Myyntisaamisten luottoriskikeskittymät ovat vähäisiä asiakaskannan suuruuden ansiosta.

Rahoitusriskien hallinta on selostettu vuoden 2017 vuosikertomuksen liitetiedossa 34.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Suomen 3,5 GHz:n taajuushuutokauppa päättyi 1.10.2018. Elisa voitti tavoitteensa mukaisesti 130 MHz:n taajuuden. Taajuuslisenssin hinta on 26,3 miljoonaa euroa, ja se maksetaan viidessä vuosittaisessa erässä. Lisenssi on voimassa 1.1.2019–31.12.2033.

Elisa osti 1.10. Fenix Solutions Oy:n, joka on erikoistunut Microsoft Dynamics CRM -ratkaisuihin, BI- ja analytiikkaratkaisuihin, dataan ja markkinoinnin automaatoratkaisuihin. Vuonna 2017 sen liikevaihto oli 2,7 miljoonaa euroa ja liikevoitto 0,6 miljoonaa euroa. Hankintahinta oli 4,5 miljoonaa euroa ja asetettujen kasvutavoitteiden saavuttamiselle ehdollinen lisäkaupphinta on enintään 0,9 miljoonaa euroa.

Näkymät ja ohjeistus vuodelle 2018

Suomen makrotaloudellinen ympäristö on parantunut, mutta pitkän aikavälin rakenteelliset haasteet jatkuvat. Kilpailutilanne Suomen televiestintämarkkinoilla jatkuu haasteellisena.

Liikevaihdon arvioidaan olevan hieman korkeampi kuin 2017. Viimeaikaisten yritysostojen sekä matkaviestinpalveluiden ja digitaalisten palveluiden odotetaan kasvattavan liikevaihtoa. Vertailukelpoisen käyttökateen arvioidaan olevan hieman korkeampi kuin 2017. Käyttöomaisuusinvestointien odotetaan olevan enintään 12 prosenttia liikevaihdosta.

Elisa jatkaa tuottavuutta lisääviä toimenpiteitä, esimerkiksi lisäämällä automaatiota ja data-analytiikkaa eri prosesseissa, kuten asiakaskohtaamisissa, verkkohallinnassa ja jakelussa. Elisan jatkuvat laadun parantamistoimet lisäävät asiakastyytyvyyttä ja tehokkuutta ja pienentävät kustannuksia.

Elisan kehitys uusia, elämyksellisiä ja merkityksellisiä palveluja asiakkailleen tarjoavana yhtiönä jatkuu. Pitkän ajan kasvu ja kannattavuuden paraneminen perustuvat mobiilidatamarkkinoiden kasvuun ja uusiin digitaalisiin online- ja ICT-palveluihin.

HALLITUS

Osavuositarkastuksen luvut eivät ole tilintarkastettuja.

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	7-9 2018	7-9 2017	1-9 2018	1-9 2017	1-12 2017
Liikevaihto	1	453,9	453,9	1 361,0	1 314,9	1 787,4
Liiketoiminnan muut tuotot		1,8	1,5	8,9	3,1	5,7
Materiaalit ja palvelut		-172,9	-178,6	-519,4	-505,4	-695,6
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		-69,8	-68,1	-231,1	-221,5	-304,0
Liiketoiminnan muut kulut		-44,2	-43,5	-137,5	-134,5	-185,8
Käyttökate	1	168,7	165,3	481,9	456,6	607,7
Poistot ja arvonalentumiset	1	-59,0	-56,8	-176,5	-171,1	-229,7
Liikevoitto	1	109,8	108,5	305,4	285,5	378,0
Rahoitustuotot		0,6	1,0	1,8	48,6	49,1
Rahoituskulut		-6,3	-5,9	-18,7	-17,5	-23,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0
Voitto ennen veroja		104,0	103,6	288,4	316,6	403,2
Tuloverot		-19,1	-19,1	-51,6	-51,4	-66,5
Tilikauden voitto		84,8	84,6	236,8	265,2	336,7

Tilikauden voiton jakautuminen

Emoyhtiön omistajille	84,8	84,6	236,7	265,1	336,6
Määräysvallattomille omistajille	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
	84,8	84,6	236,8	265,2	336,7

Tulos/osake (euroa)

Laimentamaton	0,53	0,53	1,48	1,66	2,11
Laimennettu	0,53	0,53	1,48	1,66	2,11

Ulkona olevia osakkeita keskimäärin (1000 osaketta)

Laimentamaton	159 762	159 538	159 732	159 630	159 607
Laimennettu	159 762	159 538	159 732	159 630	159 607

Laaja konsernin tuloslaskelma

Tilikauden voitto	84,8	84,6	236,8	265,2	336,7
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioon otettuna					
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muut sijoitukset				-34,7	-34,7
Rahavirran suojaukset	-0,1	0,2	0,4	0,2	0,3
Muuntoerot	-0,1	-0,1	0,0	-0,2	-0,2
	-0,2	0,1	0,4	-34,7	-34,6
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					0,3
Laajan tuloslaskelman voitto	84,7	84,7	237,2	230,5	302,4
Laajan tuloslaskelman voiton jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	84,6	84,7	237,1	230,4	302,4
Määräysvallattomille omistajille	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
	84,7	84,7	237,2	230,5	302,4

Konsernin tase

	30.9. 2018	31.12. 2017
milj. euroa		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	745,8	758,1
Liikearvo	1 016,1	1 013,5
Muut aineettomat hyödykkeet	180,0	177,1
Osuudet osakkuusyrityksissä	3,0	1,9
Muut sijoitukset	9,6	7,8
Laskennalliset verosaamiset	16,8	16,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset	88,7	83,7
	2 060,0	2 058,9
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	58,6	68,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	421,7	407,6
Tuloverosaamiset	0,1	1,2
Rahavarat	51,9	44,3
	532,3	521,5
Varat yhteensä	2 592,3	2 580,4
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	1 042,7	1 039,6
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,5	0,1
Oma pääoma yhteensä	1 043,1	1 039,7
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	24,3	23,5
Eläkevelvoitteet	16,1	16,0
Varaukset	2,4	2,5
Rahoitusvelat	937,9	939,6
Ostovelat ja muut velat	19,7	25,1
	1 000,4	1 006,8
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat ja muut velat	306,0	349,8
Tuloverovelat	6,7	0,1
Varaukset	4,1	6,2
Rahoitusvelat	231,9	177,8
	548,8	533,8
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 592,3	2 580,4

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	1-9 2018	1-9 2017	1-12 2017
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen veroja	288,4	316,6	403,2
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	176,5	171,1	229,7
Muut oikaisut	0,5	-33,0	-28,7
	177,0	138,1	201,0
Käyttöpääoman muutos			
Myynti- ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	2,4	-26,6	-59,2
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys(+)	9,7	-5,9	-10,5
Osto- ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys(-)	-28,8	8,5	45,0
	-16,7	-23,9	-24,7
Rahoituserät, netto	-12,4	-10,3	-15,1
Maksetut verot	-46,8	-42,1	-63,6
Liiketoiminnan nettorahavirta	389,6	378,3	500,8
Investointien rahavirrat			
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-165,8	-177,6	-254,8
Investoinnit osakkeisiin ja liiketoimintoihin	-4,9	-39,3	-39,5
Lainasaamisten takaisinmaksut		44,8	44,8
Omaisuuksien myynnit	1,2	45,5	48,4
Investointien nettorahavirta	-169,4	-126,6	-201,1
Rahavirta ennen rahoitusta	220,1	251,7	299,7
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		169,7	169,8
Pitkäaikaisten lainojen maksut	-9,1	-9,2	-11,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	62,4	-122,0	-214,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-2,6	-3,1	-3,8
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta		-1,2	-1,2
Maksetut osingot	-263,3	-239,5	-239,6
Rahoituksen nettorahavirta	-212,6	-205,3	-299,9
Rahavarojen muutos	7,6	46,4	-0,2
Rahavarat tilikauden alussa	44,3	44,5	44,5
Rahavarat tilikauden lopussa	51,9	90,9	44,3

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Omat osakkeet	Sijoitetun vapaan oman pääoman		Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräys- vallattomien	Oma pääoma yhteensä
			omistajien osuus					
Oma pääoma 1.1.2017	83,0	-142,9	90,9		405,7	534,1	0,5	971,3
Kauden tulos						265,1	0,1	265,2
Muuntoerot						-0,2		-0,2
Muut sijoitukset					-34,7			-34,7
Rahavirran suojaukset					0,2			0,2
Laaja tulos					-34,6	264,9	0,1	230,5
Osingonjako						-239,6	-0,3	-240,0
Osakepalkitseminen		2,6				4,9		7,6
Tytäryritysomistuksen lisäys ilman määräysvallan muutosta						-1,1	-0,1	-1,2
Muut muutokset						-2,6		-2,6
Oma pääoma 30.9.2017	83,0	-140,2	90,9		371,1	560,6	0,1	965,5

milj. euroa								
Oma pääoma 1.1.2018	83,0	-140,2	90,9		371,6	634,2	0,1	1 039,7
IFRS 15 käyttöönotto						7,5		7,5
IFRS 9 käyttöönotto						4,2		4,2
IFRS 2 standardimuutos						14,5		14,5
Oma pääoma 1.1.2018	83,0	-140,2	90,9		371,6	660,4	0,1	1 065,9
Kauden tulos						236,7	0,1	236,8
Muuntoerot						0,0		0,0
Rahavirran suojaukset					0,4			0,4
Laaja tulos					0,4	236,7	0,1	237,2
Osingonjako						-263,6		-263,6
Osakepalkitseminen		4,5				4,2		8,7
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta							0,2	0,2
Muut muutokset						-5,3		-5,3
Oma pääoma 30.9.2018	83,0	-135,7	90,9		372,1	632,4	0,5	1 043,1

Liitetiedot

LAATIMISPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia. Tiedot on laadittu niiden voimassa olevien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti, jotka Euroopan unionissa on hyväksytty sovellettaviksi. Alla mainittuja laatimisperiaatteiden muutoksia lukuunottamatta osavuositarkastus on laadittu noudattaen 31.12.2017 tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Muutokset laatimisperiaatteissa

1.1.2018 käyttöön otettuja standardeja, standardien muutoksia ja muutettuja tulkintoja ovat:

- IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista*. Standardi sisältää viisivaiheisen myyntituottojen tuloutusmallin. Myyntituotot kohdistetaan suoritevelvoitteille suhteellisten erillismyynthintojen perusteella. Myynnin kirjaaminen tapahtuu ajan kuluessa tai tietynä ajankohtana ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen.

Elisa on soveltanut standardin käyttöönoton yhteydessä mukautettua takautuvaa lähestymistapaa ja IFRS 15 standardin vaatimuksia on sovellettu ainoastaan 1.1.2018 avoinna oleviin sopimuksiin. Soveltamisen aloittamisesta aiheutunut vaikutus, 7,5 milj. euroa, on kirjattu kertyneiden voittovarojen alkusaldon oikaisuksi. Oikaisuvaikutus avaavan taseen lyhytaikaisiin saamisiin on 10,3 milj. euroa, laskennallisiin verosaamisiin 0,1 milj. euroa, lyhytaikaisiin velkoihin 0,8 milj. euroa ja laskennallisiin verovelkoihin 2,0 milj. euroa. Vertailuvuoden tietoja ei ole oikaistu.

Konsernin määräaikaisten palvelusopimukset tuloutuvat sopimuskauden aikana ja aikaisemmista tuloutusperiaatteista poiketen määräaikaisten sopimusten avausmaksut sekä näihin liittyvät kulut samoin kuin annetut alennukset ja myyntipalkkiot jaksottuvat koko sopimuskaudelle. Määräaikaisten sopimusten myyntipalkkioiden oikaisuvaikutus avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin on 4,5 milj. euroa. Määräaikaisten sopimusten alennusten, avausmaksujen sekä näihin liittyvien kulujen oikaisuvaikutus avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin on 3,0 milj. euroa.

Konsernin toistaiseksi voimassa olevat sopimukset tuloutuvat IFRS 15 standardin sekä aikaisemman tuloutuskäytännön mukaisesti ajan kuluessa ja myyntituotot kirjataan vähennettynä myönnettyillä alennuksilla. Avausmaksut sekä näihin liittyvät kulut tuloutuvat kytkentähetkellä. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta konsernin toistaiseksi voimassa olevien sopimusten tuloutukseen.

IFRS 15 standardin vaikutus konsernin 1-9/2018 liikevaihtoon on 0,1 milj.euroa ja liikevoittoon -0,4 milj. euroa. 30.9.2018 asiakassopimukseen liittyvät saamiset ovat 9,6 milj. euroa ja asiakassopimukseen liittyvät velat 0,0 milj. euroa. Standardimuutoksella ei ole rahavirtavaikutusta.

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit*. Uusi standardi sisältää ohjeistuksen rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta, uudet suojauslaskentaa koskevat säännökset sekä uuden luottotappioita koskevan kirjanpitoikäisyyden mallin, joka perustuu odotettuihin luottotappioihin ja jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvon alentumisen määrittämiseen.

Uuden standardin mukaan tilanteissa, joissa jaksotettuun hankintamenoan arvostettavan rahoitusvelan ehtoja muutetaan siten, että muutos ei johda velan kirjaamiseen taseesta, konsernin on kuitenkin kirjattava tulosvaikutteinen voitto tai tappio, joka lasketaan alkuperäisten sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen muutettujen sopimusehtojen mukaisten rahavirtojen välisenä erotuksena. Aikaisemman IAS 39 -standardin mukaan rahavirtojen välinen erotus on jaksotettu velan jäljellä olevalle juoksuajalle määrittämällä efektiivinen korko uudelleen.

Konsernin rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IFRS 9 käyttöönoton myötä jaksotettuun hankintamenoan kirjattaviin rahoitusvaroihin- ja velkoihin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin. Jaksotettuun hankintamenoan kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat rahoitusvarat ja -velat, jotka on tarkoitettu sopimuksen loppuun asti ja joiden rahavirta muodostuu pelkästään pääoman takaisinmaksusta ja korosta. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat ne rahoitusvarat ja -velat, joita pidetään hallussa tavoitteena sekä kerätä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myydä rahoitusvaroja/-velkoja. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluvat ne rahoitusvarat ja -velat, jotka eivät täytä muiden ryhmien kriteerejä.

IFRS 9 -standardin käyttöönoton vaikutus avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin on 4,2 milj. euroa. Tästä -0,5 milj. euroa johtuu luottotappiovarauksen ja siihen liittyvän laskennallisen verosaamisen muutoksesta ja 4,6 milj. euroa jaksotettuun hankintamenoan arvostettavan rahoitusvelan sekä siihen liittyvän laskennallisen verovelan muutoksesta.

Muutos ei vaikuta olennaisesti konsernin tilikauden tulokseen, eikä sillä ole rahavirtavaikutusta.

- IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* standardin muutos koskee palkkiojärjestelmiä, joissa osakeperusteinen liiketoimi maksetaan nettona verojen jälkeen ja työnantajalla on velvollisuus toimittaa osakepalkkiojärjestelmästä saadun edun arvosta ennakonpidätys. Aikaisemman standardin mukaan kokonaispalkkio jaettiin omana pääomana maksettavaan osuuteen sekä käteisenä maksettavaan osuuteen. Muutetun standardin mukaan osakepalkkiojärjestelmiä käsitellään kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavina järjestelyinä ja työsuhdetulo kirjataan perustuen myönnettyjen brutto-osakkeiden määrään huolimatta siitä, että työntekijä saa lopulta vain netto-osakkeet ja konserni suorittaa ennakonpidätysvelvoitteiden kattamiseen tarvittavan osuuden rahana verottajalle. Konsernin verottajalle maksama ennakonpidätys kirjataan suoraan omaan pääomaan.

Konsernin tilinpäätökseen 2017 sisältyi 14,5 milj. euroa lyhytaikaista velkaa liittyen käteisenä maksettavaan osuuteen. Standardimuutoksesta johtuen tämä osuus on oikaistu avaavassa taseessa veloista oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin.

- IFRS-standardien vuosittaiset muutokset

UUDEN JA UUDISTETUN IFRS-NORMISTON SOVELTAMINEN

Elisa ottaa käyttöön IFRS 16 standardin 1.1.2019 alkavan tilikauden alusta lukien.

- IFRS 16 *Vuokrasopimukset*. Vuokralle antajan osalta tilanne säilyy pääosin nykyisenä. Vuokralle ottajan osalta standardi edellyttää vuokrasopimusten kirjaamista taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä käyttöoikeusomaisuuseränä. Elisa on päättänyt soveltaa standardin sallimia helpotuksia jättää taseeseen merkitsemättä lyhytaikaiset vuokrasopimukset ja vuokrasopimukset, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Muutos siirtää taseen ulkopuolisia vastuuta taseeseen, jonka seurauksena käyttöomaisuuden ja vieraan pääoman määrät kasvavat. Konsernin taseen ulkopuolisin vastuina esitettävien ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavien vähimmäisvuokrien määrä 30.9.2018 on 78,6 milj. euroa. Vastuina käsiteltävien sopimusten ja IFRS 16 mukaisten vuokrasopimusten käsitteet poikkeavat kuitenkin toisistaan, mistä johtuen taseeseen kirjattavien sopimusten määrä voi poiketa vastuiden määrästä. Lisäksi IFRS 16 -mukainen rahoitusleasingvelka perustuu diskontattuihin rahavirtoihin, kun taas vastuut esitetään nimellismäärään. Valtaosin uudet taseeseen kirjattavat sopimukset koostuvat toimi- ja teletilojen sekä myymälöiden ja autojen vuokrasopimuksista. Muutoksella tulee olemaan vaikutuksia konsernitilinpäätökseen. Muutos vaikuttaa myös taseeseen perustuviin tunnuslukuihin kuten velkaantumistaseseen.

Elisa on aloittanut standardin käyttöönottoon valmistautumisen perustamalla erillisen projektin, jonka vastuulla on johtaa standardin käyttöönottamiseen tarvittavien prosessimuutosten suunnittelu ja jalkauttaminen sekä muutoksen hallinta.

1. Tiedot segmenteittäin

7-9/2018 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	288,9	165,0		453,9
Käyttökate	109,3	59,5		168,7
Poistot ja arvonalentumiset	-37,0	-21,9		-59,0
Liikevoitto	72,2	37,6		109,8
Rahoitustuotot			0,6	0,6
Rahoituskulut			-6,3	-6,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			-0,1	-0,1
Voitto ennen veroja				104,0

Investoinnit 33,1 15,6 48,7

7-9/2017 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	291,6	162,3		453,9
Käyttökate	103,6	61,7		165,3
Poistot ja arvonalentumiset	-35,9	-20,9		-56,8
Liikevoitto	67,7	40,8		108,5
Rahoitustuotot			1,0	1,0
Rahoituskulut			-5,9	-5,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				103,6

Investoinnit 38,8 19,5 58,2

1-9/2018 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	853,9	507,1		1 361,0
Käyttökate	312,4	169,5		481,9
Poistot ja arvonalentumiset	-110,4	-66,1		-176,5
Liikevoitto	202,0	103,4		305,4
Rahoitustuotot			1,8	1,8
Rahoituskulut			-18,7	-18,7
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			-0,1	-0,1
Voitto ennen veroja				288,4
Investoinnit	109,3	53,1		162,4
1-9/2017 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	830,4	484,5		1 314,9
Käyttökate	292,4	164,2		456,6
Poistot ja arvonalentumiset	-105,3	-65,7		-171,1
Liikevoitto	187,1	98,4		285,5
Rahoitustuotot			48,6	48,6
Rahoituskulut			-17,5	-17,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				316,6
Investoinnit	116,7	58,8		175,5
1-12/2017 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	1 124,9	662,6		1 787,4
Käyttökate	388,5	219,2		607,7
Poistot ja arvonalentumiset	-141,5	-88,2		-229,7
Liikevoitto	247,0	131,0		378,0
Rahoitustuotot			49,1	49,1
Rahoituskulut			-23,9	-23,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				403,2
Investoinnit	164,3	82,2		246,4
Varat	1 657,0	851,2	72,2	2 580,4

2. Muut vuokrasopimukset

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

milj. euroa	30.9. 2018	31.12. 2017
Yhden vuoden kuluessa	28,3	28,9
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	35,3	39,4
Yli viiden vuoden kuluttua	15,0	18,4
	78,6	86,7

Vuokravastuut ovat arvonlisäverottomia lukuun ottamatta autoleasing-vastuita.

3. Ehdolliset velat

milj. euroa	30.9. 2018	31.12. 2017
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinnitykset	2,0	2,0
Talletukset	1,9	2,5
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset		0,5
	3,9	5,0
Muut sopimusveloitteet		
Venture Capital -sijoitussitoumus	2,8	3,3
Takaisinostovastuut	0,0	0,0
Remburssivastuu	0,1	0,1

4. Johdannaissopimukset

milj. euroa	30.9. 2018	31.12. 2017
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Sähköjohdannaiset	1,4	2,4
	1,4	2,4
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Sähköjohdannaiset	0,3	-0,2
	0,3	-0,2

Tunnusluvut

milj. euroa	1-9 2018	1-9 2017	1-12 2017
Oma pääoma/osake, (euroa)	6,53	6,05	6,52
Korollinen nettovelka	1 117,9	1 119,9	1 073,1
Gearing, %	107,2	116,0	103,2
Omavaraisuusaste, %	40,4	37,5	40,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), % *)	18,0	18,8	23,7
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, josta rahoitusleasingilla hankittu osuus	162,4	175,5	246,4
	1,9	2,6	2,8
Bruttoinvestoinnit % liikevaihdosta	11,9	13,3	13,8
Sijoitukset osakkeisiin ja liiketoimintoihin	7,8	103,4	103,7
Henkilöstö keskimäärin	4 686	4 579	4 614

*) laskennassa käytetty rullaavaa 12 kk tulosta

Tulosjulkistukset 2019

Tulostiedot 2018	31.1.2019
Osavuositarkastus Q1 2019	17.4.2019
Puolivuositarkastus 2019	12.7.2019
Osavuositarkastus Q3 2019	17.10.2019

Yhteystiedot

Sijoittajasuhteet:

investor.relations@elisa.fi

Viestintä:

mediadesk@elisa.fi

[Elisan kotisivu: www.elisa.fi](http://www.elisa.fi)